

LİSANS DÜZEYİNDE TURİZM EĞİTİMİ VEREN FAKÜLTE VE YÜKSEKOKULLARIN DERS PROGRAMLARININ MUHASEBE DERSLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

The Analysis Of Curriculum Of Faculty And Colleges Providing Tourism Education At The Level Of Undergraduate In Terms Of Accounting Courses

Öğr. Gör. Dr. Neşegül PARLAK¹

Reference: Parlak, N. (2020). "Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Fakülte Ve Yüksekokulların Ders Programlarının Muhasebe Dersleri Açısından İncelenmesi", *International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies*, Vol:6, Issue:16, pp:150-158

ÖZET

Hizmete dayalı bir sektör olan turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin sürdürülebilir kaliteli hizmeti sunmasında eğitilmiş personel istihdamı önemli bir yere sahiptir. Sektör eğitilmiş personel ihtiyacını, ortaöğretim kurumlarında lise düzeyinden, yükseköğretim kurumlarında ise ön lisans, lisans ve lisans üstü düzeyden sağlamaktadır. Bu kurumlar, sektörde istihdam edilecek personeli, sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek, bilgi, beceri ve donanımına sahip, kalite ve nitelikte mezun etmektedir. Lisans düzeyinde turizm eğitimi veren fakülte ve yüksekokulların ders müfredatlarında, muhasebe derslerinin sayısı ve kredisi, eğitim kalitesine etki eden önemli bir faktördür. Öğrencilerin eğitim-öğretim döneminde yeterli düzeyde muhasebe dersleri alması kısa vadede istihdam edildiği işletmenin kalite ve verimlilik düzeyini, uzun vadede ise sektörün gelişimini önemli oranda etkileyecektir.

Araştırmanın amacı, lisans düzeyinde turizm eğitimi veren fakülte ve yüksekokulların ders programlarında verilen muhasebe derslerinin incelenmesidir. Araştırmada, kısmen literatürden, büyük ölçüde ise üniversitelerden elde edilen bilgilerden yararlanılmıştır. Araştırmada, lisans düzeyinde turizm eğitimi veren fakülte ve yüksekokulların müfredatları içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Söz konusu müfredatlar içerisinde muhasebe derslerinin bulunup bulunmadığı analiz edilmiş ve mevcut muhasebe dersleri de yeterlilik ve çeşit açısından incelenmiştir. Araştırmada ülkemizde lisans düzeyinde turizm eğitimi veren fakülte ve yüksekokulların ders müfredatlarının büyük çoğunluğunda muhasebe ilgili temel derslerin zorunlu ders olarak yer aldığı, ancak analiz ve karar vermeye dayalı muhasebe derslerinin sayıca yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Eğitimi, Lisans Düzeyi, Muhasebe Dersleri.

JEL Sınıflandırması: M10, M40, M41

ABSTRACT

Employment of trained personnel plays an important role in providing sustainable quality service to businesses operating in the tourism sector, which is a service-based sector. The sector provides the need for trained personnel at high school level in secondary education institutions and at associate, undergraduate and postgraduate levels in higher education institutions. These institutions graduate the personnel to be employed in the sector, with the knowledge, skills and equipment, to meet the needs of the sector, in quality. The number and credits of accounting courses are an important factor affecting the quality of education in the curriculum of faculties and colleges providing tourism education at the undergraduate level. The fact that students take sufficient accounting courses in the education period will significantly affect the quality and productivity level of the business in which they are employed in the short term and the development of the sector in the long term.

The aim of the research is to examine the accounting courses given in the curriculum of faculties and colleges providing tourism education at the undergraduate level. In the research, the information obtained from the universities, and mostly from the universities, was used. In the study, the curricula of faculties and colleges providing tourism education at the undergraduate level were analyzed by content analysis method. Whether or not accounting courses are included in these curricula was analyzed and existing accounting courses were examined in terms of proficiency and variety. In the research, it has been determined that the basic courses related to accounting are compulsory in the majority of the curriculum of the faculties and colleges that provide undergraduate tourism education in our country, but the accounting courses based on analysis and decision making are inadequate.

Keywords: Tourism Education, Undergraduate Level, Accounting Courses.

JEL Classification: M10, M40, M41

1. GİRİŞ

Muhasebe eğitimi; öğrenci ya da meslek mensubunun işletmeye ilişkin kararlarında faydalı bilgilerin tespiti, toplanması, ölçülmesi, işlenmesi, kaydedilmesi, doğruluğunun denetlenmesi, raporlar halinde özetlenerek incelenmesi sonucu karar vermede kullanılması, bilgi ve becerisinin geliştirilmesi biçiminde ifade edilebilir (Erol ve Erkan, 2008: 286). Muhasebe eğitimi, finansal bilgileri kullanabilmek ile ilgili kişileri eğitmeyi ve yönlendirmeyi amaçlamaktadır (Çelenk ve diğerleri,2010: 159). Muhasebe eğitiminin bu faydayı sağlayabilmesi ancak üniversitelerde etkin bir muhasebe eğitiminin verilmesi ile mümkündür. Bu nedenle muhasebe eğitimi veren bölümlerin müfredatlarını oluştururken, öğrencileri küresel gelişmeler ışığında güncel uygulamaları takip edecek, iş hayatının ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte ve kalitede oluşturulması etkinliği arttıracaktır. Bu nedenle eğitim sürecinde, öğrencilere verilecek olan muhasebe bilgisinin, mezun olduklarında çalışacakları sektörlerde görev alacakları pozisyonlardaki ihtiyaçlarına cevap verebilecek ve diğer disiplinlerle ilişki kurabilecek düzeyde düzenlenmesi gerekmektedir (Mısırlıoğlu, 2008: 30).

Hizmet işletmeleri, muhasebe sisteminden elde ettiği bilgiler sayesinde, faaliyetlerini gerçekleştirirken katlanmak zorunda oldukları çeşitli maliyetlerin kontrolünü sağlamak ve bu bilgileri karar almada kullanmaktadırlar. Hizmet işletmesi olan turizm sektöründe maliyetlerin belirlenmesi ve maliyetlerin kontrolü önemli olduğundan, yükseköğretim kurumlarınca verilen turizm eğitimi ders müfredatlarında muhasebe derslerinin yeterli ve etkin olarak yer alması da son derece önemlidir. Sektörün, rekabet avantajı sağlamasında muhasebe bilgileri ile donatılmış nitelikli personelin rolü son derece önemlidir. Özellikle son yıllarda turizm sektöründe meydana gelen hızlı değişim ve gelişim muhasebe bilen nitelikli eleman gereksinimini de artırmıştır. Sektörün ihtiyacı doğrultusunda teorik ve pratik muhasebe bilgisine sahip nitelikli personel, sektöre önemli katkı sağlayacaktır. Özellikle yönetici pozisyonunda istihdam edilen personelin, maliyet, satış ve karlılık analizleri yapabilmesi ve işletme hakkında doğru kararlar verebilmesi yeterli düzeyde muhasebe bilgisine sahip olması ile mümkün olacaktır.

Turizm sektöründe faaliyet gösteren, işletmelerinin kâr elde edebilmeleri, büyümeleri ve artan rekabet koşullarında rekabet avantajı sağlayabilmeleri, yönetici pozisyonunda görev yapan personellerin etkili bir maliyet kontrol sistemi kurup ve uygulayabilmelerine, doğru ve gerçekçi bütçeler hazırlayabilmelerine bağlıdır (Köroğlu vd.,2014: 114). Bu da turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin bünyelerinde etkin bir muhasebe sisteminin oluşturulması ile mümkündür. Turizm işletmelerinde, etkinliği çok dikkat çekmeyen fakat aslında tüm faaliyet süreçlerini etkileyen ve yönlendiren en önemli departmanlardan biri olan muhasebe departmanı, çalışanlarının titizlikle seçildiği bir departmandır (Akyurt ve diğerleri, 2014: 79).

Her sektörde olduğu gibi turizm sektöründe de sektörün ihtiyaçları doğrultusunda yetişmiş, sektörü tanıyan, muhasebe konusunda teorik ve pratik bilgiye sahip çalışana ihtiyaç duyulmaktadır. Bu İşletmelerin türü ve özellikleri ne olursa olsun, maliyetlerini azaltmak, kârını arttırmak, hizmet kalitesini yükseltmek ve müşteri memnuniyetini arttırmak için bünyesinde etkili bir muhasebe sisteminin olması gerektiğinin altı çizilmektedir (Köroğlu ve diğerleri, 2014: 124).Lisans düzeyinde turizm eğitimi veren fakülte ve yüksekokullar, turizm sektörünün ihtiyacı olan eğitimci ve yönetici ihtiyacını karşılamakta (Akoğlan Kozak, 2009 :2), bu kurumlardan mezun olan bireyler çoğunlukla karar alıcı pozisyonunda istihdam edilmektedirler. Bu nedenle, kurumlar öğrencilerin kariyer başarısını önemli ölçüde etkileyen muhasebe derslerine, ders müfredatlarında ağırlık verilerek, bireyin istihdamının sağlanacağı işletmenin tüm bölümlerinde planlama, maliyet kontrolü, analiz ve karar verme süreçlerinde yeterliliğinin ve etkinliğinin sağlanması gerekir.

Çalışmada turizm eğitiminde verilen muhasebe dersleri, lisans düzeyinde turizm eğitimi veren fakülte ve yüksekokullar bazında incelenecektir. Bu kurumlarda verilen muhasebe derslerinin ağırlığı ve çeşitleri analiz edilecektir.

2. LİTERATÜR

Turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında muhasebe eğitimine ilişkin çok sayıda çeşitli ve kapsamlı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan bazılarının yöntem ve sonuçları aşağıda açıklanmıştır.

Akoğlan Kozak ve Kozak (2000) tarafından, seyahat acenteciliği eğitimi veren lise, önlisans ve lisans düzeyindeki eğitim kurumlarının ders programlarında yer alan derslerin, seyahat sektörünün ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığını değerlendirmek amacıyla yapılan çalışma sonucunda, kurumların ders müfredatlarının karşılaştırması sonucunda seyahat acenteciliği bölümlerinde okutulan derslerin önemli bir kısmının talep edilen dersleri karşıladığı tespit edilmiştir. Araştırmada ayrıca, lisans düzeyinde turizm eğitimi veren yüksekokul ve fakültelerin, talep edilen derslerin önemli bir kısmını programlarında buldukları, önlisans düzeyindeki kurumların okutulan dersler yönüyle beslenmesi gerektiği, lise düzeyindeki kurumların ise sektördeki istihdam alanları için gerekli olan dersler konusunda yeterli oldukları ortaya çıkmıştır.

Çetin (2005), Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'nda öğrenim gören, staj yapmış 115 öğrencinin, stajları süresince eğitim-öğretim programlarında yer alan derslerden daha çok hangilerinden yararlandıklarını tespit etmeye yönelik yaptığı araştırmada, öğrencilerin stajları süresince en çok yararlandıkları dersler arasında “muhasebe” dersi %6,09 ile yirmi beş ders arasından beşinci sırada yer alırken; en az yararlandıkları dersler arasında ise %1,06 ile “finansman” dersi yer almaktadır. Ayrıca, işletmelerin yiyecek-icecek departmanında staj çalışmalarına katılmış öğrenciler, öğrenimleri süresince muhasebe derslerinden edindikleri bilgi ve deneyimleri stajları esnasında kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Gürbüz ve Dağdeviren (2007) tarafından, lisans düzeyinde turizm eğitimi veren kurumların ders programları mezun olan öğrencilerin işletmelerde yönetici pozisyonunda istihdam edileceği düşüncesi ile karşılaştırmalı olarak incelenmişlerdir. Çalışma sonucunda, ders programları birbirinden önemli ölçüde farklıdır. Yüksekokul ve fakültelerde öğretim elemanlarının branşları ile girdikleri dersler genellikle birbiriyle uyumlu olup ders programlarının farklılığının sebebiyle ilgili başta belirtilen amaca standart bir eğitim ve tarzda değil birçok farklı şekilde ulaşılabileceği düşüncesi ağırlık kazanmaktadır. Lisans düzeyinde turizm eğitiminden maksimum yararın sağlanmasının, nelerin okutulması gerektiği sorunundan çok, mevcut derslerin en iyi şekilde ve en iyi koşullarda nasıl yürütüleceğine cevap aranmasından geçtiği ifade edilmiştir.

Tetik ve Kınay (2007) tarafından lisans düzeyinde turizm eğitimi veren yüksekokul ve fakültelerde muhasebe ve finansman konusundaki mevcut eğitim-öğretim durumunu tespit etmek amacıyla yapılan çalışma sonucunda, Türkiye’de turizm eğitimi veren lisans düzeyindeki tüm yüksekokul ve fakültelerdeki muhasebe dersleri incelenmiş ve Turizm sektöründe farklı departmanlarda çalışan mezunlara, eğitim-öğretim döneminde aldıkları muhasebe ve finansman derslerinin yeterli olup olmadığı konusunda yapılan anket sonucunda, lisans programlarında verilen muhasebe ve finansman derslerinin yeterli olmadığı görüşünde oldukları tespit edilmiştir. Özellikle yönetim, yiyecek-icecek, muhasebe ve önbüro departmanlarında çalışanlar, muhasebe ve finansman derslerinin artırılmasını ve içeriğinin genişletilmesini önermişlerdir.

Uyar ve Yelgen (2012) tarafından, konaklama işletmelerinin muhasebe eğitiminden beklentilerini tespit etmek amacıyla 5 yıldızlı otellerin muhasebe yöneticileriyle yapılan anket çalışmasında, mevcut muhasebe personelinin eğitim durumu değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, muhasebe müdürlerinin çoğu muhasebe derslerinin içeriğinin belirlenmesinde konaklama işletmelerinin taleplerinin dikkate alınmasını, bilgisayarlı muhasebe derslerine gereken önemin verilmesini ve muhasebede kullanılan belgeleri ve düzenlenmesinin gösterilmesi gerektiği isteklerini belirtmişlerdir. Araştırmada ayrıca, yüksekokul ve fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin muhasebe konusunda bilgilendirilip özendirilmesi gereği ifade edilmiştir.

Türkeri (2014) tarafından, Turizm Bakanlığı'nın 1992, 2002 ve 2012 yıllarında gerçekleştirdiği “Turizm Eğitimi Konferans” larında yükseköğretimde turizm eğitimi sorunları ile ilgili yapılan

çalışmaları incelemiştir. Yapılan inceleme sonucunda, ders müfredatı ile sektör arasında uyum ve ders müfredatlarının uyumlu olmasının, staj eğitimine giden öğrencilerin okulda öğrendikleri teorik bilgilerini zaman kaybetmeden sektörde uygulayabilme imkanını sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaya ve diğerleri (2015) tarafından, Türkiye’de turizmle ilgili eğitim veren lisans düzeyindeki yükseköğretim ve fakültelerin ders programlarında yer alan muhasebe ve finansman derslerinin durumu karşılaştırmalı bir şekilde inceleme; muhasebe-finance ile ilgili temel derslerin programlarda yer aldığı, fakat karar almaya yönelik derslerin yeterli olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Öğrencilerin en çok okutulması gerektiğini düşündükleri muhasebe-finance dersleri, sırasıyla “genel muhasebe, maliyet muhasebesi, yönetim muhasebesi ve turizm işletmelerinde maliyet kontrolü” dersleri olarak tespit edilmiştir.

Aymankuy vd. (2017) tarafından, Turizm Fakültesi’nde öğrenim gören ve muhasebe/finance grubu derslerini alan öğrencilerin, muhasebe eğitime yönelik görüşlerini ortaya koymak ve öğrencilerin, muhasebe eğitiminin, okudukları bölüm açısından gerekli olup olmadığı yönündeki görüşleri tespit etmek amacıyla yaptığı araştırmasında; öğrencilerin büyük çoğunluğu okulda görülen muhasebe/finance grubu derslerin staj süresince ya da çalışma döneminde, faydalı olduğunu düşündükleri ve muhasebe/finance grubu derslerden “Turizm İşletmeleri (Konaklama İşletmeleri) Muhasebesi” dersinin gelecekte sektörde kendilerine fayda sağlayacağı noktasında ortak görüşe sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.

3. ARAŞTIRMA

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, lisans düzeyinde turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında verilen muhasebe derslerinin mevcut durumunun tespitidir. Bu amaçla, Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinde turizm eğitimi veren bölümlerin ders plan ve programları incelenmiş ve okutulan muhasebe dersleri değerlendirilmiştir.

3.2. Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini, devlet ve vakıf üniversitelerine bağlı turizm eğitimi veren lisans bölümleri oluşturmaktadır. Türkiye’de 2020 yılı itibarıyla, 52 üniversitede lisans düzeyinde turizm eğitimi veren fakülte ve yükseköğretim bulunmaktadır. Çalışmada, yeni kurulan, aktif olarak eğitim vermeyen ya da internet üzerinden ders programlarına ulaşılamayan üniversiteler çalışmaya dahil edilemediğinden 46 üniversite çalışma kapsamına alınmıştır.

3.3. Araştırmanın Yöntemi ve Sınırlılıkları

Araştırmada, tanımlayıcı araştırma modeli kullanılmış olup, gerekli veriler içerik analizi yöntemi ile elde edilmiştir. Çalışma turizm bölümlerinde, “muhasebe” ders başlığına ilişkin yakın kelimeler içeren derslerin olup olmadığı ile sınırlandırılmış, içeriğinde kısmen söz konusu alanlarının yer aldığı farklı ders başlıkları araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

Çalışmada kullanılan veriler, Yükseköğretim Kurulu’nun resmi web sayfası olan www.yok.gov.tr adresinden Türkiye’de lisans düzeyinde eğitim veren turizm fakültelerinin bölümlerinin internet sayfalarındaki ders programlarına ulaşılarak alınmıştır. Böylece muhasebe derslerinin bu üniversitelerde verilme düzeyi, ders saati ve seçimlik/zorunlu olma durumu da dikkate alınarak incelenmiştir.

Araştırmada, sadece lisans düzeyinde turizm eğitimi veren bölümlerin ders müfredatları esas alınmış, üniversitelerin fiziki ve personel durumu dikkate alınmamıştır. Çalışmada sadece Türkçe İşletme Bölümlerinin müfredatları esas alınmıştır. Analize sadece lisans düzeyinde eğitim verilen fakülteler dahil edilmiştir. Önlisans düzeyinde eğitim verilen Meslek Yükseköğretimleri analize dahil edilmemiştir.

3.4. Araştırmanın Bulguları

Tablo 1. Türkiye’de Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Bölümlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Sıra No	Bölümler	Devlet Üniversitesi	Vakıf Üniversitesi	Toplam
1	Turizm İşletmeciliği	36	2	38
2	Konaklama İşletmeciliği	7	-	7
3	Turizm ve Otel İşletmeciliği	2	5	7
4	Seyahat İşletmeciliği	2	-	2
5	Turizm Rehberliği	23	1	24
6	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	28	2	30
7	Rekreasyon Yönetimi	17	-	17
8	Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği	4	-	4
9	Yiyecek ve İçecek İşletmeciliği	3	-	3
Toplam		122	10	132

Tablo 1’e göre Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerinde lisans düzeyinde turizm eğitimi faaliyeti yürüten 9 farklı bölüm bulunmaktadır. Bu bölümlerden 122 bölüm devlet üniversitesinde, 10 bölüm ise vakıf üniversitesinde bulunmaktadır. Toplamda Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinde 132 bölüm bulunmaktadır.

Tablo 2. Lisans Düzeyine Turizm Eğitimi Veren Üniversitelerin Fakülte/Yüksekokul Dağılımı

	Fakülte	Yüksekokul
Devlet	37	8
Vakıf	6	4
Toplam	43	12

Tablo 2’de görüldüğü gibi Türkiye’deki devlet üniversitelerinde lisans düzeyinde eğitim veren 37 fakülte, 8 yüksekokul bulunmaktadır. Vakıf üniversitelerinde ise 6 fakülte, 4 yüksekokul bulunmaktadır.

Tablo 3. Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Bölümlerin Aktif/Pasif Sayıları

Sıra No	Bölümler	Aktif	Pasif	Toplam
1	Turizm İşletmeciliği	35	3	38
2	Konaklama İşletmeciliği	6	1	7
3	Turizm ve Otel İşletmeciliği	7	0	7
4	Seyahat İşletmeciliği	2	0	2
5	Turizm Rehberliği	21	3	24
6	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	23	7	30
7	Rekreasyon Yönetimi	7	10	17
8	Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği	4	0	4
9	Yiyecek ve İçecek İşletmeciliği	3	0	3
Toplam		108	24	132

Tablo 3’de lisans düzeyinde turizm eğitimi veren bölümlerden 108’i aktif olarak eğitim-öğretim faaliyeti yürütmekte iken, 24 bölüm resmi olarak açık olmakla birlikte 2019-2020 dönemi itibari ile eğitim-öğretim faaliyetinde bulunmamaktadır.

Tablo 4. Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Bölümlerde Muhasebe Dersinin Durumu

Sıra No	Bölümler	Muhasebe Dersi Var	Muhasebe Dersi Yok	Toplam
1	Turizm İşletmeciliği	31	4	35
2	Konaklama İşletmeciliği	6	0	6
3	Turizm ve Otel İşletmeciliği	5	2	7
4	Seyahat İşletmeciliği	2	0	2
5	Turizm Rehberliği	12	9	21
6	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	14	9	23
7	Rekreasyon Yönetimi	3	4	7
8	Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği	2	2	4
9	Yiyecek ve İçecek İşletmeciliği	2	1	3
Toplam		77	31	108

Tablo 4’de bölümlerde muhasebe derslerinin bölümlerde okutulup/okutulmama durumu incelenmiştir. Tablo’ya göre aktif olarak lisans düzeyinde turizm eğitimi veren 77 bölümde muhasebe

dersi okutulmakta, 31 bölümde ise okutulmamaktadır. En çok muhasebe dersinin okutulduğu bölüm Turizm işletmeciliği bölümü iken, muhasebe dersinin okutulmadığı bölümler en çok Turizm rehberliği ve gastronomi ve mutfak sanatları olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Bölümlerdeki Muhasebe Dersleri

Sıra No	Bölümler	Muhasebe Dersleri
1	Konaklama İşletmeciliği	*Muhasebe I *Muhasebe II *Konaklama İşletmeleri Muhasebesi *Konaklama İşletmelerinde Muhasebe Uygulamaları *Konaklama İşletmeleri Yönetim Muhasebesi
2	Seyahat İşletmeciliği	*Muhasebe I *Muhasebe II *Genel Muhasebe *Seyahat İşletmeleri Muhasebe Uygulamaları
3	Turizm İşletmeciliği	*Genel Muhasebe *Genel Muhasebe I *Genel Muhasebe II *İhtisas Muhasebesi * Muhasebe * Maliyet Muhasebesi * Maliyet Muhasebesi I * Maliyet Muhasebesi II *Yönetim Muhasebesi *Maliyet ve Yönetim Muhasebesi *Finansal Muhasebe *Konaklama Muhasebesi *Muhasebe Denetimi ve Mali Analiz *Konaklama İşletmeleri Muhasebesi *Konaklama İşletmelerinde Muhasebe Uygulamaları *Konaklama İşletmelerinde Maliyet Muhasebesi *Konaklama İşletmelerinde Yönetim Muhasebesi *Turizm İşletmeciliği Muhasebesi *Turizm İşletmelerinde Yönetim Muhasebesi *Turizm İşletmelerinde Maliyet ve Yönetim Muhasebesi *Turizm İşletmeleri Maliyet Muhasebesi *Turizm İşletmelerinde Maliyet Analizleri *Turizm İşletmelerinde Muhasebe Uygulamaları *Turizm İşletmelerinde Bilgisayarlı Muhasebe * Turizm işletmeleri Muhasebesi * Yiyecek İçecek Maliyet Kontrolü *Bilgisayarlı Muhasebe *Bilgisayarlı Muhasebe Sistemleri *Dönem Sonu Muhasebesi
4	Gastronomi ve Mutfak Sanatları	*Muhasebe *Temel Muhasebe Bilgileri *Genel Muhasebe *Muhasebe I * *Maliyet Muhasebesi *Konaklama İşletmeleri Muhasebesi *Konaklama Muhasebesi Otomasyonu *Konaklama İşletmeleri Yönetim Muhasebesi *Turizm İşletmelerinde Muhasebe Uygulamaları * Yiyecek İçecek İşletmelerinde Temel Maliyet Muhasebesi *Yiyecek ve İçecek Maliyet Muhasebesi *Yiyecek ve İçecek Maliyet Kontrolü

5	Rekresyon Yönetimi	*Muhasebe *Genel Muhasebe *Turizm İşletmelerinde Muhasebe Uygulamaları *Muhasebe İlkeleri
6	Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği	*Genel Muhasebe *Seyahat işletmeleri Muhasebesi
7	Turizm ve Otel İşletmeciliği	*Konaklama Muhasebesi *Turizm İşletmeleri Muhasebesi *Finansal Muhasebenin Temelleri *Konaklama İşletmeleri Muhasebesi
8	Turizm Rehberliği	*Genel Muhasebe *Seyahat işletmelerinde Muhasebe *Seyahat İşletmeleri Muhasebesi *Turizm İşletmelerinde Muhasebe Uygulamaları *Seyahat İşletmeleri Maliyet Muhasebesi *Maliyet Analizleri
9	Yiyecek içecek İşletmeciliği	*Genel Muhasebe *Yiyecek İçecek İşletmelerinde Muhasebe Uygulamaları *Yiyecek İçecek İşletmelerinde Yönetim Muhasebesi

Tablo 5’de lisans düzeyinde turizm eğitimi veren bölümlerde okutulan muhasebe derslerinin çeşitleri verilmiştir. Buna göre, Turizm işletmeciliği bölümünde çok çeşitli sayıda (29 çeşit) muhasebe derslerinin okutulduğu görülmektedir. Seyahat işletmeciliği ve turizm rehberliği bölümünde 2 çeşit muhasebe dersi bulunmakta, turizm rehberliği bölümünde ise 3 çeşit muhasebe dersi bulunmaktadır. Dolayısıyla, bölümlerin muhasebe ders çeşitleri incelendiğinde her bölümde farklı isimde muhasebe derslerinin okutulduğu görülmektedir.

Tablo 6. Lisans Düzeyinde Eğitim Veren Turizm Fakültesi Bölümlerde Verilen Muhasebe Derslerinin Dağılımı

Sıra No	Muhasebe Dersleri	Teori	Uygulama	Zorunlu	Seçmeli
1	Genel Muhasebe I	154	12	138	28
2	Genel Muhasebe II	39	4	37	6
3	Maliyet Muhasebesi	56	8	49	15
4	Turizm İşletmeleri Muhasebesi	76	2	52	26
5	Yönetim Muhasebesi	18	0	6	12
6	Muhasebe Denetimi ve Mali Analiz	14	0	4	10
7	Bilgisayarlı Muhasebe	5	6	4	6
8	Finansal Muhasebe	32	2	12	22
	Toplam	395	34	302	125

Tablo 6’da muhasebe dersleri kredi ve içerik olarak aynı olan dersler birleştirilerek 8 başlık altında toplanmış ve bu derslerin teori/uygulama ve zorunlu/seçmeli olma durumu incelenmiştir. Tablo’ya göre muhasebe dersleri çoğunlukla teori olarak okutulmaktadır. Temel muhasebe dersleri çoğunlukla zorunlu okutulmakta ve en fazla zorunlu okutulan ders genel muhasebe dersi olduğu görülmektedir.

4. SONUÇ

Lisans düzeyinde turizm eğitiminin temel amacı, turizm sektörüne bilgili, donanımlı ve sektörün ihtiyacına cevap verecek yetkinlikte personel yetiştirmektir. Lisans düzeyindeki yüksek okul ve fakültelerden mezun olan bireyler, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin farklı departmanlarında çoğunlukla yetkili pozisyonlarda görev almaktadır. Bu nedenle istihdam edildikleri işletmelerin maliyet kontrolü ve analizi ve karar alma sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumlulukları en doğru şekilde yerine getirmeleri öğrenim sürecinde aldıkları muhasebe derslerinin yeterli ve sektörün ihtiyaçları ile entegre düzeyde olması ile yakından ilgilidir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de lisans düzeyindeki turizm eğitimi veren yüksek okul ve fakültelerin ders plan ve programlarında yer alan muhasebe derslerinin yer alma durumu tespit etmektir.

Yapılan araştırmanın sonucunda, bölümlerin büyük bir çoğunluğunda temel muhasebe derslerinin zorunlu ders olarak verildiği, bölümlerde analiz ve karar vermeye dayalı derslerin ise yeterli sayıda

bulunmadığı tespit edilmiştir. Sadece lisans düzeyinde turizm eğitimi veren bölümlerin ders programlarını incelemek suretiyle yapılması araştırmanın kısıtını oluşturmaktadır.

KAYNAKÇA

Ağca, A. ve Zeytinoğlu, E. (2008). Mevcut Muhasebe Eğitimi Değişmeli Mi?-Öğrencilerin Muhasebe Mesleğine Karşı Tutumları Üzerine Bir Araştırma. XXVII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu,(ss.2-26), Antalya.

Akoğlan Kozak ve M., Kozak, N. (2000), Türkiye’de Lise, Önlisans ve Lisans Düzeyindeki Seyahat Acenteciliği Programlarında Okutulan Derslerin Sektörün Beklentilerine Uygunluğu, Anatolia:Turizm Araştırmaları Dergisi, 11(Eylül-Aralık): 57-67.

Akyurt, H., Turpcu, E. ve Çam, M. (2014). Otel İşletmelerinde Çalışan Muhasebe Personelinin Demografik Özellikleri ile İş Tatmin Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Trabzon Otelleri Üzerine Bir Araştırma. Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 7(1), 75-85.

Arsoy, A.P., Bora, T. ve Selimoğlu, S. (2014). Muhasebe Eğitimindeki Bilgi, Beceri ve Eğitim Tekniklerinin Gerekliklerine İlişkin Beklentiler: Türkiye’deki Akademisyenlere ve Meslek Mensuplarına Yönelik Bir Araştırma. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 10(23), 121-136.

Yusuf AYMANKUY, Özge GÜDÜ DEMİRBULAT ve Şimal AYMANKUY, (2017), Lisans Düzeyindeki Turizm Eğitiminde Muhasebe/Finansman Grubu Derslerin Öğrenci Gözüyle Önemi ve Gerekliliğinin Tespit Edilmesi, 4th International Congress of Tourism & Management Researches, 12-14 May 2017,

Bulca, H. ve Erem, I. (2014). MYO Öğrencilerinin Muhasebe ve Finans Eğitimine Yönelik Düşünceleri: Uşak Üniversitesi’nde Bir Araştırma. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7(3), 67-94.

Çelenk, H., Atmaca, M.ve Horasan, E. (2010). Marmara Üniversitesi’nde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Alanına Bakış Açılarının Değerlendirilmesine Yönelik Araştırma. Öneri, 9(33), 159-171.

Çetin, Şule. (2005). Öğrenci Stajlarında Yararlanılan Dersler Üzerine Ampirik Bir Değerlendirme: Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Örneği. Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, 16(2),153-169.

Erol, Mikail – Erkan, Gülgün (2008). “Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi Ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma”, KMU İİBF Dergisi, Yıl 10, Sayı 14, Haziran, ss. 284-301.

Ertuğrul, İ. Ve Özdemir, S. (2014). Muhasebe Dersi Alan Ön Lisans ve Lisans Öğrencilerinin Derse Yönelik Tutumlarının Tespiti: Ege Bölgesinde Bir Uygulama. Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi, 7(1), 204-214.

Gürbüz, A. K. ve Dağdeviren, A. (2007), Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Kurumların Ders Programlarının Fonksiyonel Açından İncelenmesi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10(18): 157-167.

Kandemir, T., Kardeş, Z. ve Baykut, E. (2016). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakış Açıları: Afyon Kocatepe Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Örneği. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18(2), 133-151.

Karasioğlu, F. Ve Duman, H. (2011). Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi ve Kalitesi Üzerine Bir Not. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(1), 165-180.

Kaya A., Kutluk, F.A. ve Tetik, N. (2015). Necessity of Accounting and Finance Courses in Tourism Education at Undergraduate Level. Journal of Economics, Finance and Accounting, 2(3), 426-437.

Köroğlu, Ç., Karadağ, L. Ve Biçici, F. (2014). Turizm Sektöründe Faaliyet Gösteren Aile İşletmelerinde Muhasebe Sisteminin İncelenmesi: Marmaris Örneği. Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi , 7(2), 113-126.

Mısırlıoğlu, İsmail Ufuk. (2008). Teaching and Learning Experience in Accounting Education: A UK Perspective. Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi (MODAV), 10(4), 19-35.

Özdemir, S. Ve Elitaş, C. (2015). Ön Lisans Muhasebe ve Vergi Bölümü Öğrencilerine Verilen Mesleki Eğitime Genel Bir Bakış: Ege Bölgesi'nde Bir Uygulama. XXXIV. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (ss.21-36), Antalya.

Tetik, N. Ve Kınay, F. (2007). Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Okullarda, Muhasebe-Finans Eğitimine Verilen Önem ile Eğitimin Yeterliliği Konusunda Bir Araştırma. Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 9(3), 1-18.

Türkeri, İ. (2014), Yükseköğretim Düzeyinde Turizm Eğitiminin Özel Nitelikli Sorunları Ve Çözüm Önerileri, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 3(4): 1-14

Uyar, S. Ve Yelgen, E. (2012). Konaklama İşletmelerinin Muhasebe Eğitiminden Beklentileri. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 14(2), 327-348.